

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Decisiones Casvum Conscientiæ Ex Doctrina Consiliorvm Martini Ab Azpilcveta Doctoris Nauarri collectæ, & iuxta librorum iuris Canonici dispositionem in suos Titulos distributæ

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

8 Denunciare non tenetur quis, quem h[a]ereticum dubitat, sed probare nequit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13903

- 19 *Scriptura priuata manu aliena, alij non nocet.*
 20 *Infordeſcens in excommunicatione ultra annum a iudice reſponſurus de fide citandus.*
 21 *Hæreſim manifeſtam aſapiat, dicere, Chriſtus paucos habebit amicos.*
 22 *Abiuratio de leui, aut vehementi, an irregularitatem incurat.*
 23 *Filij nati antequam pater fieret hæreticus, panis non afficiuntur.*

DECISIO I.

Ex conf. 1. alias 2.

- 1 **Q**uamuis attento aliquo Priuilegio, aut conſuetudine a Summo Pontifice approbata, cap. cuncta per mundum. 9. q. 3. cap. propoſuit, de conceſ. præb. Inquiſitores hæreticæ prauitatis ſuper inceſtu Sacerdotis cum filia ſua ſpirituale admiffo procedere poſſint: attento tamen ſolo iure cõmuni, ſuper huiusmodi crimine procedere nequeunt, & procedendo peccant mortaliter, iuriſdictionem alienam uſurpando ex S. Thom. 2. 2. q. 60. ar. 6. ex eo quod cognoscere non poſſunt niſi de crimine hæreſis, & alijs aliquibus illi acceſſorijs; cap. accuſatus §. de inceſtu, de hæret. in 6. quale non eſt inceſtus crimen; cum hæreſis fidei catholicæ, cap. Hæc eſt fides 23. q. 1. inceſtus autem virtuti caſtittatis, & pudicitie opponatur, ex S. Thom. 2. 2. q. 154. art. 9. Sed neque de blaſphemia, in qua fit in iuria Deo, aut ſanctis, neque de ſuperſtitionibus, & diuinationibus, quæ ſunt contra virtutem religionis moralium omnium maximam, ex S. Tho. 2. 2. q. 81. ar. 3. præfati Inquiſitores cognoscere valent, niſi caſu quo contradictionem alicuius articuli fidei implicat, aut manifeſtè hæreſim ſapiant, d. cap. accuſatus §. ſane.

DECISIO II.

Ex conf. 2. alias 3. de renunc.

- 2 **I**nquiſtus beneficium ſuum renuncians in fauorem alterius qui poſtea tanquam fautor hæreticorum per ſententiam condemnatus abiurat, & ab Inquiſitoribus priuatur beneficijs, & priuatus declaratur, valide renunciat; cum renunciatio beneficij ante priuationem facta, valida cenſeri debeat.

DECISIO III.

Ex conf. 4. alias 9.

- 3 **D**egentes in terris, & Prouincijs hæreticorum, & libros damnatos legentes, & tenentes, excommunicationem Bullæ Cœnæ incurrun; vt patet §. 1. Bullæ cœnæ. ſicut etiam ij, qui licet non ex animo ſed falſò, & ſimulatoriè iurant Principem ſeculare caput eſſe non ſolum in rebus temporalibus, ſed etiam in ſpiritualibus, aut qui partim timore, partim ignorantia, criminis ad ſeuitiam tyrannorum vitandam calices, patenas, cruces, aliaque vaſa & ornamenta Sacra & Eccleſiaſtica frangunt, excommunicationem, & irregularitatem incurrunt, quæ naſcitur ex crimine notorio de poſitione digno quoad forum contentioſum, ex Naua. in Man. cap. 25. nu. 74. 77. & 148. quoad illud tanquam hæretici notorii diuidendi ſunt, & abſolutione, diſpenſatione, & facultate indigent, immo & inhabiles ſunt ad beneficia eccleſiaſtica obtinenda, ac ſi illa omnia vero animo egiſſent.

DECISIO IV.

Ex conf. 4. alias 11.

- 4 **S**epeliens aliquem in loco ſacro, de quo apud quosdam timor eſt, quod ſit hæreticus, excommunicationem non incurrit; cum ius excommunicans ſepelientem ſuſpectum de hæreſi, non excommunicat ſimpliciter ſepelientem, ſed præſumentem ſepelire eum, quæ hæreticum eſſe cognofcit; cap. Quicumque, de hære. in 6. clem. 1. de ſepult. præſumptio autem dolum & malitiam præſupponit; quæ tamen excommunicatio non eſt reſeruata Papæ per Bullam Cœnæ vel alia iura, ſicut excommunicatio propter hæreſim incurſa eadem reſeruatur.

DECISIO V.

Ex conf. 5. (alias) 16.

6. 19.

5 **Q**ui verè hæreticus fuit, & poenitens hæreſeos a ſe admiſſæ iam confeſſæ, vel probatæ eam abiurat, vt miſericordiam confequatur, & ne ad mortem tradatur: c. primum. 1. q. 7. c. ego Berengarius, de confeſ. d. 2. & c. ad abolendam. §. præſenti, de hæret. ad beneficia, & officia confequenda inhabilis eſt, donec habilis fiat, & ipſo iure habitus, & alijs oib. bonis priuatur; cap. 2. §. hæretici de hæ. in 6. & cap. vergentis & cap. cum ſecundum tit. eo & reſignatio beneficij ob hæreſim vacantis nulla & irrita eſt; ita Pius, V. Extr. Cum ex Apoſtolatus. Cui verò abiuratio de leui, immo & de vehementi ſuſpicionem, tanquam purgatio canonica imponitur, & abſolutus, & innocens a crimine impoſito oſtenditur, d. c. ad abolendam. §. Qui vero, & cap. acuta de hæ. in 6. nullam omnino inhabilitatem ad obtenta, vel obtinenda beneficia incurrit; cap. Inter de purg. canon. Sed neque reſignatio beneficij ab eo facta per Bullam Pij V. annullatur.

DECISIO VI.

Ex conf. 7. alias 4.

- 6 **H**æreticus factus occasione Iudaorum ei Iudaifmum perſuadentium, & ad eor rediens & abſolutionem ab excommunicatione Bullæ Cœnæ petens, non niſi manifeſtatis Iudæis præfatis, vt ab Inquiſitoribus puniri poſſint, abſolui debet. Quamuis enim Iudæi cum nondum baptizati ſint, complices hæreticorum eſſe nequeant, ad hoc vt hæretici dicantur, ex Naua in Man. cap. 26. num. 13. nec eccleſiæ legibus ſubijci, quoad legis Chriſtianæ obſeruantiam; cap. gaudemus, de diuor. ijs. Quia tamen eccleſia ad fidem ſuam defendendam iuriſdictionem habet, inſtè poteſt quocunque turbantes eam, & retrahentes Chriſtianos ab obſeruantia legis Chriſtianæ punire: cum huiusmodi peccata, aut mere fori eccleſiaſtici, aut ſaltem fori miſeri ſint, in quibus caſtigandi iudicium ſeculare præuenire poteſt. cap. cum ſit generale, de foro compet. cap. contra chriſtianos de hære. in 6. & cap. ſape 28. q. 1.

DECISIO VII.

Ex conf. 8. alias 5.

- 7 **Q**ui in vera & catholica fide perſeuerans, cum hæreticis ſapius conueſatur, & verba, & hæreticales blaſphemias eorum audit, & libros eorum e uicioſitate quadam, & ſciendi ſolum audiditate ductus emit, tenet, & legit, ſed poſtea poenitentia ductus libros, quos emerat, comburit, & cuiusdam lubileij auctoritate a Confeſſario ab omnibus peccatis abſoluitur, non obſtante quod in dictis literis continebatur expreſſè, ne legentes, & tenentes libros prohibitos abſoluantur, quia confeſſario perſuadet, quod abſolui debet ex eo, quia tunc non legebat, nec detinebat, licet legit, & detinuerit; legendo, & tenendo illos libros in excommunicationem Bullæ Cœnæ incidit, non quidem quatenus excommunicat hæreticos (cum hic verè coram Deo Catholicus erat, licet in foro exteriori vt hæreticus erit iudicandus, ex Naua in Man. cap. 11. num. 24. & 25. & cap. 27. num. 16.) ſed quatenus excommunicat tenentes & legentes libros hæreticorum ſine licentia Sedis Apoſtolicæ. Confeſſio vero & abſolutio poſtea a confeſſario facta valida ſuit, (quamuis confeſſarius poteſtatem eum abſoluendi ab excommunicatione non habuerit) eo quod confeſſio & abſolutio excommunicati ſe talem ignorantis valent; ita Na. in Ma. c. 9. nu. 3.

DECISIO VIII.

Ex conf. 9. alias 3.

- 8 **V**ltramontanus qui cum hæreticis ultra montes conuerſatus eſt, illos denunciare non tenetur; ſi vero cum illis in Italia, vel Hiſpania, & alijs, ubi viget Inquiſitio, conuerſatus ſit, illos denunciare obligatur, dummodo tamen pro certo, & indubitato ſciat aliquem eſſe hæreticum.

ticum ex signis sufficientibus, vel ab aliquo fide digno, qui id scit, audiuit, vel per confessionem ipsius id competentum habet, ex Innoc. in cap. cum causa de iuram. calum. & eum talem esse probare poterit; Nec absolui debet, nisi denunciante proponat: Si autem si dubius sit, an sit hæreticus, nec eum talem esse probare valet: Tunc enim male faceret, qui ob leuem suspensionem, & ob signa non manifesta aliquem tanti criminis reum denunciaret.

DECISIO IX.

Ex cons. 10. alias 1.

9 **Q**uamuis iure communi Prælati Religionum Congregationis alicuius iurisdictionem in suos subditos habent quod ea, quæ ad regulam pertinent, ex Glo. in c. cum ab ecclesiarum de off. ord. & etiam consuetudine, vel privilegio quoad alia crimina, etiam ad imponendam penam trirerimur; c. nullam 18. q. 2. Non tamen eodem iure communi iurisdictionem habent cognoscendi de causis hæresum religionum sui ordinis, & eas definiendi, nec consequenter aliquid de eis statuendi absque privilegio Sedis Apostolicæ, sed huius rei cognitio, & potestas puniendi, & definitendi per longissimam temporis consuetudinem solis Inquisitoribus re cura. De ecclesiasticis communicatis, referuatur. c. vt off. cap. vt Inquisitionis. & cap. per hoc. de hæret. in 6. Cle. 1. & 2. de hæret.

DECISIO X.

Ex cons. 11. alias 14.

10 **G**ubernator secularis ab Episcopo requisitus, vt aliquem in excommunicatione per annum manentem, tanquam suspectum de heresi capere, aut captum semel Episcopo tradere differens, ne iurisdictioni Regiæ præiudicium faciat, sed in carcerem secularem conijcit, ex quo postea sine alia gubernatoris culpa, de consensu tamen Carcerarij au fugit, uterque tam Gubernator, quam Carcerarius, excommunicationem Bullæ Cœnæ, tanquam hæreticorum fautores, in foro exteriori incurrere censendus est. §. 1. Bullæ cœnæ. Quæ excommunicatio Papæ referuatur, sicut alia illius Bullæ: Sin vero alijs de causis, & non animo fauendi prædicto capto, quatenus erat de heresi suspectus, Gubernator mandata implere omittit, & Carcerarius eius fugæ consentit, non quidem ne puniator de heresi, sed aliam ob causam, puta miserationis, paupertatis, cognationis, vel amicitie, neuter eorum in foro conscientie excommunicationem præfate Bullæ incurrit, ita Na. in Ma. cap. 27. nu. 55.

DECISIO XI.

Ex cons. 12. alias 20.

11 **H**æreticorum bona, quæ ipso iure propter hæresim confiscantur apprehendi, & occupari non possunt, quantumque notorius hæreticus sit, donec per ecclesiasticum iudicium hæreticus declaratur. cap. cum secundum. de hæret. in 6. Quæ bona confiscata fisco, ecclesiæ cedunt, si bona illa in territorio ecclesiæ sita sint, aut fisco temporalis, si in territorio seculari posita sint; cap. vergentis de hæret. & d. cap. eum secundum. & gl. in clem. 1. de hæret. maxime cum is, cuius bona propter hæresim confiscantur, laicus sit. argu. cap. Noui. de iudic.

DECISIO XII.

Ex cons. 13. alias 15.

12 **T**estis, qui iuratus, & interrogatus de coniecto in carcerem pro heresi ab Inquisitore, quid sentit de eius fidelitate, respondet, se adeo credere illum esse fidelem, vt contentum se dicat comburi, si ipse inueniatur hæreticus; nec peccat, nec ab Inquisitore puniri potest: si coniectus in carcerem probetur hæreticus: cum figurata & hyperbolica locutio: nec mendacium, nec peccatum sit; ita S. Tho. 2. 2. quæst. 3. art. 1. & si peccatum esset, peccatum tamen heresis non erit, cum nec contra factam scripturam, nec contra aliquam

Ecclesiæ Romanæ determinationem sit; Nec quisquam se obligare potest ad penam ignis, mortis, aut mutilationis membri, ex Glo. in cap. cum homo 23. q. 5. cum suorum membrorum non sit Dominus. cap. contingit de sent. exc.

DECISIO XIII.

Ex cons. 14. alias 10.

13 **I**n Sacramentorum susceptione hæreticos notorios vitare non tenemur, vnde iisdem casibus, & modis in Sacris cum illis communicare possumus, in quibus cum Catholicis, quos scimus esse excommunicatos, si denunciati non fuerint, vt ait Nau. in Man. cap. 27. num. 35. Sed & Missa celebrari, & alia officia Divina publica in ecclesia, in qua hæreticus sepultus est, peragi possunt, dummodo hæreticus ille denunciatus non fuerit, Extrau. Ad euitanda Mart. V. quamuis hoc olim prohibitum fuerat. cap. Sacris. de sepult. & ca. Ad hæc. de privileg.

DECISIO XIV.

14 **C**atholicus cum iuramento a iudice hæretico, vel ab hæretico constituto interrogatus, si sacram fecerit, vel eadem inter fuerit; Respondens simpliciter se nescire, peccat; quia peierat, & mendacium iuratum profert; Qui vero non iurat simpliciter, sed cum additione mentali interiori, intendendo se licet intra se quod non ita, vt dicere teneatur, non peccat, sed bene facit & meretur. ex Naua in Man. c. 18. nu. 60. & 61. & cap. 24. nu. 43.

DECISIO XV.

15 **D**egens in terris hæreticorum habens propositum seruandam catholicam, ita, vt ope diuina nunquam eam negabit, nec desinet eam confiteri quoties id fuerit necessarium ad gloriam Dei, vel ad vilitatem proximi, non tenetur inde exire, alias vero tenetur, ex S. Thom. 2. 2. q. 3. art. 2. & ibi Caio.

DECISIO XVI.

Ex cons. 15. alias 12.

16 **C**atholicus in partibus, vbi palam hæreses vigent, si a propinquis defunctorum rogatus sit, eorum funus committari quando ipsi hæretici defuncti ad sepulturam hæreticorum more deducuntur, licet, & sine peccato id facere potest, dummodo is qui sepeliendus est, non sit hæreticus denunciatus pro excommunicato. Extr. Ad euitanda Mart. V. & Nau. in Man. c. 27. num. 35. aut ad intentione fauendi hæreticis, quatenus hæretici sunt, non faciat, sed alio iusto & honesto respectu humanitatis naturalis, vel cognationis, vel locationis operet; Sicut enim potest eum licite committari, vel deducere vnum ad alia opera per se licita, & committari ipsi edendo, b. bendo, & contra hendo sine intentione fauendi ei ob hæresim, si non sit denunciatus excommunicatus; Sicut etiam illi mortuo communicare potest, eum ad sepulturam deducendo, quod est per se licitum, & hoc etiam si essent hæretici manifesti, & notorii; Non tamen licet ipsos sepelire; multoque minus hæreticos denunciatos, aut intentione fauendi illis, vt hæretici sunt, aut aliqua alia de causa ad funus, & sepulturam deducere fas erit.

DECISIO XVII.

17 **C**atholici terrarum, in quibus hæretici, & alij parsi di imperat, & iurisdictionem exercent, claudere possunt officinas suas, in quibus operantur, iubente id Principe, vel Magistrato hæretico, vel alio infideli, diebus festis ab hæreticis, vel infidelibus institutis; modo id animo fauendi hæreticis, vel alijs infidelibus ritibus ab ecclesia catholica damnatis, non faciant: Cum huiusmodi officinarum clausio opus ex se indifferens sit, quod bono, & malo sine ficti potest ita S. Thom. 1. 2. quæst. 18. artic. 6. & licet, & iuste obediunt superiori infideli talia opera indifferenter iubenti, vt patet ex capit. Qui resistit. 11. quæst. tertia. & secunda. L 3. lum